

DZIENNIK LUDOWY

ORGAN POLSKIEJ PARTII SOCJALISTYCZNEJ

REDAKTOR NACZELNY: ARTUR HAUSNER. — Redakcja i Administracja: Lwów, Sykstuska 31. — Telefon Nr. 24. — Czek P. K. O. Nr. 142.17B.

CENA PRENUMERATY:

We Lwowie miesięcznie zł. 5—
z dostawą do domu . . . 5.50
na prowincji . . . 5.50
za granicą . . . 8—

Cena egz. pojed. w całej Polsce
25 groszy

Ceny ogłoszeń: Za 1 m/m 1 szp. na 1 str. 80 gr., w tekście 70 gr., w rubr. „Nadesłane” 40 gr., zwycz. ogł. (1 szp. szer. 37 m/m) 15 gr., drobne za słowo 10 gr., dla posz. pracy bezpl. — Cała 1-sza strona pod nagł. zł. 1000—, w tekście cała str. 700— zł., ostatnia strona 500— zł., zamieszczenie o 25% drożej.

Pogłębianie się kryzysu gospodarczego w Polsce.

Krach w Anglii.

Pierwszy etap ostatnich kilkutygodniowych powikłań w Anglii kończy się sensacyjnym krachem waluty angielskiej, krachem, który ze względu na olbrzymią rolę i znaczenie Anglii na terenie międzynarodowym, jest zjawiskiem na miarę światową. Nie pomógł „rząd narodowy”, nie pomógł jego plan oszczędnościowy, daremna okazała się pomoc amerykańsko-francuska. Dumny Albion, największa potęga świata, trzeszczy w swoich posadach.

Bezpośrednią przyczyną owego krachu jest masowe wycofywanie kapitałów zagranicznych z Anglii a co za tym idzie gwałtowny odpływ złota — najważniejszego dziś czynnika w stosunkach międzynarodowych. Straty poniesione przez Anglię idą w setki milionów. Rząd widział się zmuszonym wydać zarządzenie, zawieszające wymianę banknotów na złoto.

W świetle dotychczasowych wiadomości, krytyczna sytuacja w Anglii zdradza może jeszcze niewyraźne, ale niewątpliwie podłoże polityczne. Nie jest bowiem bez znaczenia wycofywanie kapitałów zagranicznych w tak olbrzymich rozmiarach — w chwili, gdy ulokowanym w Anglii kapitałom nie nie groziło, a obecny „rząd narodowy” został powołany właśnie jako czynnik zaufania międzynarodówki kapitalistycznej.

Zemścił się na Anglii również brak przezorności. Po wojnie państwo to wprowadziło prawo swobodnej wymiany banknotów za złoto, co w ostatnich czasach znalazło masowe zastosowanie. Wycofanie kapitałów z banków angielskich spowodowało odpływ złota, a tem samem wywołało to spadek waluty angielskiej.

Kwestja kapitału łączy się ściśle z kwestją zaufania. Poprzedni rząd angielski nie mógł uzyskać pomocy zagranicznej ze względu na jednolity front międzynarodówki finansowej, która rządowi robotniczemu poprostu nie chciała przyjąć z pomocą. Pomocy tej częściowo udzielono nowemu rządowi, ale okazała się ona niewystarczająca. Zdawałoby się, iż dzisiaj nie stoi na przeszkodzie do udzielenia kredytów, ale jakoś Ameryka i Francja nie zbyt kwapią się do tego.

Dotychczasowe wiadomości nasuwają podejrzenie, iż wycofanie kapitałów z Anglii jest manewrem amerykańskim, obliczonym na osłabienie Wielkiej Brytanii i zepchnięcie jej z czołowego stanowiska światowego. Leży to również niewątpliwie w interesie polityki francuskiej, która by rada widzieć Anglię mocno osłabioną. Dał nawet temu wyraz kanclerz skarbu Snowden w swojej ostatniej mowie, stwierdzając wyraźnie, iż Ameryka i Francja chowa beużytecznie w piwnicach trzy czwarte złota całego świata z uszczerbkiem w niesieniu pomocy handlowi międzynarodowemu.

Złoto jako czynnik rządzący dzisiejszym światem stanowi o sile państw i narodów. Widocznie różne elementy są zainteresowane w tem, ażeby wzrosły zapasy złota w piwnicach amerykańskich i francuskich, nie licząc się z interesem i potrzebami innych.

W każdym razie żyjemy w niezwykłym okresie historycznym, kiedy trzęsą wiazania największych potęg, a z niemi ustrój kapitalistyczny, który je stworzył i który się na nich opiera. Dziś cierpię skóra na Anglii, jutro może przyjdzie kolej na innych.

Liga Narodów przed ogniową próbą. Posiedzenie w sprawie konfliktu japońsko-chińskiego.

GENEWA, 23. 9. Wczoraj rozpoczęło się posiedzenie Rady Ligi Narodów, poświęcone sprawie konfliktu chińsko-japońskiego.

Sala przepełniona. Przedstawiciel Chin, referując sytuację zaznaczył, iż pogorszyła się ona znacznie. Terytorjum, zajęte przez Japończyków, równa się co do obszaru wyspom brytyjskim.

Przedstawiciel Chin żąda przywrócenia status quo ante, oraz wyznaczenia odszkodowania dla napadniętych przez Japonię Chin.

Przedstawiciel Japonii oświadczył, iż

nie ma dostatecznych wiadomości i żąda odroczenia sprawy do przyszłego posiedzenia Rady.

Przedstawiciel Chin raz jeszcze podkreślił, że jeżeli jeszcze niema wojny, to wybuch jej jest bardzo bliski i domaga się wysłania komisji ankietowej Ligi Narodów.

Lord Cecil proponuje zastosowanie procedury, podobnie jak to miało miejsce w konflikcie grecko-bułgarskim, wysłania telegramów do obu rządów z żądaniem zaprzestania kroków wojennych i wycofania wojsk na linję demarkacyjną.

Po przemówieniu lorda Cecila nastąpiła przerwa.

Na poufnych naradach między generalnym sekretarzem Ligi i wiceprezesem Rady a przedstawicielami Chin i Japonii nie osiągnięto porozumienia.

Propozycja wysłania attaches wojskowych została przez przedstawiciela Japonii stanowczo odrzucona, jako niedopuszczalne mieszanie się do spraw Japonii.

Przedstawiciel Japonii nie zgodził się również na wycofanie wojsk japońskich, twierdząc, że w ten sposób znalazłaby się Korea w niebezpieczeństwie.

Na posiedzeniu Rady, które odbyło się ze znacznym opóźnieniem, wniósł prezydent Rady Leroux, aby Rada zwróciła się z gorącym apelem do rządów Japonii i Chin możliwie szybkiego wycofania wojsk i uczynienia wszystkiego celem zapobieżenia zaostrzeniu się sytuacji oraz oddania wszystkich dokumentów tej sprawy rządowi Stanów Zjednoczonych, któryby objął rolę arbitra.

W dyskusji zabrał głos przedstawiciel Polski minister Sokal, który podkreślił wielką odpowiedzialność Rady Ligi, która w interesie swojej powagi powinna tę sprawę załatwić.

W końcu przyjęto propozycję p. Leroux, aby następne posiedzenie Rady odbyło się natychmiast po nadejściu instrukcji rządu japońskiego.

Brazylja zawiesza spłatę długów zagranicznych.

RIO DE JANEIRO, 23. 9. (PAT). Narodowa rada kawowa ogłosiła, iż do końca sierpnia br. wycofano z rynku kawowego w Brazylii i zniszczono przez

spalenie lub wrzucenie do morza około 650.000 worków kawy, czyli 39.000 ton, co stanowi dziesięciokrotną konsumpcję kawy brazylijskiej w Polsce.

Rząd prowizoryczny Brazylii, pragnąc zapobiec spadkowi milrejsa i osłabić popyt na dewizy zagraniczne, postanowił na skutek porozumienia z przedstawicielami swych wierzycieli zawiesić tymczasowo amortyzację długów.

Zobowiązania Brazylii z tytułu pożyczek zagranicznych, płatne w okresie od września do grudnia br., wynoszą 3.784.6 tysięcy funtów angielskich.

Twarze niefotogeniczne!

Również otrzymują w atelier fotograficznym

„VENUS”

Akademińska 24 — Telef. 38-08

PIĘKNE FOTOGRAFJE.

Nasza reklama: bezpłatny fotos-film do sześciu fotofilmów.

Proces przeciwko sprawcom zamachu na króla albańskiego.

WIEDEŃ, 23. 9. (PAT). W Ried (Dolna Austria) rozpocznie się w przyszłym tygodniu proces przeciwko sprawcom zamachu na króla albańskiego Zogu. Do sądu w Ried nadchodzi telegraficzne protesty emigrantów albańskich przeciwko przeniesieniu rozprawy do Ried.

Prócz tego nadeszły telegramy od prof. Einsteina, Karin Michaelis i innych osobistości, protestujące przeciwko przesładowaniu przez władze albańskie krewnych oskarżonych o zamach na króla, przebywających w Albanii.

Marsz Japończyków na Charbin.

TOKIO, 23. 9. (PAT). Gabinet zaaprobował propozycję powołania do życia komisji mieszanej, złożonej z 3 Japończyków i 3 Chińczyków, celem rozważenia wszystkich kwestji spornych chińsko-japońskich a w tej liczbie i obecnego konfliktu w Mandżurji.

LONDYN, 23. 9. (PAT). Wiadomości z Mukdenu i Dairenu potwierdzają pogłoski o marszu wojsk japońskich na Charbin.

TOKIO, 23. 9. (PAT). Według otrzymanych tu wiadomości gorączka wojenna w Chinach wzrasta. Wybitni politycy nankińscy oświadczają, że Chiny gotowe są raczej poświęcić choćby 20 milionów ludzi, niż utracić Mandżurję.

LONDYN, 23. 9. (PAT). Podczas gdy według otrzymanych tu wiadomości, gabinet japoński postanowił nie zezwolić na

posuwanie się oddziałów japońskich w Mandżurji dalej niż do Czang Czung, nadeszły świeżo telegram z Szanghaju donosi, że część wojsk japońskich otrzymała rozkaz marszu na Charbin. Tego rodzaju ruch świadczy o rozszerzeniu operacji Japonii. W Szanghaju twierdzą, że Japonia dąży do okupacji chińskiego terytorjum, wynoszącego około 150.000 mil kwadr.

Rozwiązanie kontraktu dzierżawy w teatrach miejskich.

Wczoraj odbyło się burzliwe posiedzenie komisji prawniczej Rady m. w sprawie kontraktu dzierżawy z pp. Czapskim i Zaleskim. Większością głosów uznano, że dzierżawcy nie dotrzymali wa-

447

wszędzie do nabycia

Zmiana rządu na Węgrzech

BUDAPESZT, 23. 9. (PAT). W tut. kołach politycznych obiega pogłoska, jakoby hr. Karolyi miał zamiar ustąpić. Miejsce jego zająć miałby dotychczasowy minister spraw wojskowych Gömbess, mający markę człowieka silnej ręki.

HITTLER W AUSTRII.

WIEDEŃ, 23. 9. (PAT). Adolf Hitler prosił władze austriackie o pozwolenie na przyjazd do Austrii celem wzięcia udziału w pogrzebie swej krewnej. Władze austriackie pozwoliły mu na jednodzienny pobyt, przyczem Hitler zobowiązał się, że wstrzyma się od wszelkiej działalności politycznej.

—:—:—

runków kontraktu, wobec czego kontrakt należy uznać za zerwany z winy dzierżawców.

W dniu dzisiejszym odbędzie się posiedzenie komisji teatralnej.

Martyrologia wychodźstwa polskiego we Francji.

(Korespondencja własna „Dzien. Lud.”)
(Dokończenie).

We Francji w każdym razie łatwiej o znalezienie pracy niż w Polsce. Rozpoczął się poszukiwanie pracy. Daremnie. Trudność jest tem większa, że we Francji nie można bez zezwolenia władz zmieniać zawodu. Władze zaś z reguły odmawiają zmiany zawodu. Upływa tydzień, dwa tygodnie, miesiąc — skromne oszczędności się wyczerpują. Aż pewnego dnia człowiek spotyka się oko w oko z żandarrem: „Pracę masz?” — „Nie”. „Pieniądze masz?” — „Nie”. W komisariacie policyjnym spisuje się protokół o włóczęgostwo. Areszt. Po odsiedzeniu kilku dni — wypuszczają nieszczęśliwca, wręczając mu nakaz opuszczenia Francji, w ciągu kilku dni. Wszystkie inne dokumenty zabierają. Cóż teraz robić? Do kraju już nie może wrócić, bo nie ma pieniędzy. W konsulacie najwyżej nasłucha się bezczeliny (wszędzie teraz siedzą „silni ludzie”). W trakcie dalszej włóczęgi zostaje znowu aresztowany, staje przed sądem. Za niewydaleń się z Francji i za t. zw. włóczęgostwo zawodowe skazuje się częstokroć na kilka miesięcy więzienia.

To jest typowy obrazek z współczesnej martyrologii polskiego emigranta. Z więzienia już wychodzi człowiek zupełnie wyczerpany fizycznie, złamany duchowo.

Większość tych nieszczęśliwców stara się dotrzeć do Paryża, licząc na to, że w stolicy jednak łatwiej jest o pracę i o opiekę ze strony placówek polskich. — Niestety, spotyka ich bolesny zawód. — Skutek jest ten, że lwia część bezrobotnych Polaków odsiaduje kary w więzieniach paryskich.

Jest w Paryżu jedna, b. skromna instytucja polska. Nazywa się „Opieka nad więźniami polskimi we Francji”. Na czele Opieki stoi szef tow. Hieronimko, b. członek „Proletariatu”, banita carski. — Jest on jednocześnie założycielem tej jedynej w swoim rodzaju instytucji. Jak sama nazwa wskazuje, Opieka ma na celu niesienie doraźnej pomocy finansowej i prawnej tym wszystkim Polakom, którzy mieli nieszczęście zetknąć się z więzieniami francuskimi za popełnione występki czy nawet zbrodnie.

Główne zadanie opieki polega na niesieniu pomocy pieniężnej i prawnej wszystkim Polakom, odsiadującym karę w więzieniach. Niemordowany tow. Hieronimko regularnie, w pewnych odstępach czasu odwiedza więźniów, wysłuchując ich prośb i żądań, udziela doraźnych zapomóg, interweniuje u władz francuskich, uzyskując zmniejszenie kar, cofanie nakazów wydalenia z Francji, łagodzenie wyroków i t. d. Nie mniej ważną jest opieka nad nieszczęśliwymi, bezpośrednio po opuszczeniu przez nich więzienia. Przede wszystkim ułatwianie repatriacji do kraju, jeśli zawiodą wszelkie starania o cofnięcie „wysyłki”.

Całą tę pracę wykonuje tow. Hieronimko sam, jeśli nie liczyć sekretarza biura. Żeby należycie ocenić trudność i wartość tej pracy, trzeba przez parę godzin posiedzieć w skromnym biurze tow. Hieronimki, przez które codziennie przewala się potok nędzy, cierpienia i też nieszczęśliwców, wymęczonych odbytem więzieniem, pozbawionych elementarnych praw obywatelskich we Francji. To są ludzie, którym grozi ponowne więzienie w razie nieopuszczenia granic Francji.

I niema wypadku, żeby Opieka nie znalazła wyjścia, nie uratowała człowieka przed więzieniem.

Ostatnio ilość „klientów” w Opiece niepomniernie wzrasta. Konsulaty nie mają pieniędzy i z reguły niemal odmawiają w repatriacji bezrobotnych do Polski. — Cóż mają robić? Idą do Opieki więźniowej. Wielu jednak z tych biedaków i tutaj spotyka zawód. Pierwsze pytanie: — „Czy pan był w więzieniu?” — „Ależ nie, broń Boże, proszę panów! Ja tylko otrzymałem wydalenie z Francji. Pieniądzy na podróż nie mam, więc proszę o pomoc”. Ku swemu wielkiemu zdziwieniu dowiaduje się, że tylko byli więźniowie mogą tu mieć opiekę. „Opieka ma bardzo ograniczone fundusze. Wszystkim nie może pomóc”. Odchodzi z niczem. Cóż go czeka? — więzienie.

Oto typowy obrazek martyrologii polskiego emigranta we Francji — potwórny ale prawdziwy.

W tym samym czasie, kiedy nad tysiącami rodzin wychodźczych zawisła groźba nędzy i głodu, korumpuje się życie organizacyjne na emigracji. Istny potop „najróżnorodniejszych instruktorów”, „komendantów”, „przodowników” i innych wysłanników, suto wynagradzanych zalewą środowiska wychodźczego. Rozpoczęła się istna orgia „rozbijaka”. Na miejsce dawnych organizacji wychodźczych stwarza się niezliczone oddziały „Strzelców”, „Związku „Piłsudczyków” i in. Subsdyjuje się nędzne piśmko paryskie „tętniące radością twórczością” itd. itd. Konsulaty natomiast nie mają wcale funduszy na zajęcie się tragicznym losem bezrobotnych, skazanych na gnicie w więzieniach.

A co będzie w zimie, kiedy ilość bezrobotnych niewątpliwie powiększy się? Wis.

Najazd japoński na Mandżurję.

Mandżurja jest olbrzymim terytorjum, na którym żyje blisko trzydzieści milionów mieszkańców. Obejmuje trzy najbardziej na północ wysunięte prowincje Chin. Od południa i zachodu graniczy z właściwymi Chinami, od południowego wschodu z kolonią japońską, Koreą, od północy z rosyjską Syberją. Mandżurja posiada bogate skarby naturalne, a mianowicie: złoto, rudy i węgiel i jest krajem wielkich możliwości gospodarczych, dlatego też oddawna stała się przedmiotem gospodarczej ekspansji japońskiego kapitalizmu. Japończycy są dzisiaj już gospodarczymi panami tego kraju.

Brutalny najazd, podjęty niespodzianie w ostatnich dniach przez Japonię, — miał za punkt wyjścia konflikt z powodu ważnej linii kolejowej w południowej Mandżurji, przyczem jeden oficer japoński został zamordowany przez Chińczyków. —

Oczywiście chęć pomszczenia śmierci jednego człowieka była tylko pozorem: w rzeczywistości

jest to imperialistyczna wojna zaborcza,

która prawdopodobnie ma na celu zamienienie istniejącej już gospodarczej suwerenności Japonii w okupację militarną i w bezwzględne zagarnięcie kraju. Już dotąd utrzymywała Japonia w stolicy Mandżurji, Mukdenie, i w leżącej na południe od niej chińskiej prowincji Kwang-Fung stałą armię. Militarna przewaga Japonii jest tak wielka, że Chiny, rozdarte i sparaliżowane wewnętrznymi walkami, nie zdołają się jej oprzeć, jeżeli będzie chciała obsadzić całą Mandżurję.

Inna kwestja, czy Rosja, silnie zainteresowana w południowo-mandżurskiej kolejki i posiadająca prawo wspólnej administracji, będzie spokojnie patrzyła na inwazję japońską.

Czy będzie sesja sejmowa?

Jesteśmy świadkami gwałtownych przemian w układzie stosunków społecznych, gospodarczych i politycznych. To tu, to znów gdzieś indziej wybuchają jakieś nowe ogniska załamania się obecnej struktury.

W życiu publicznym wszędzie ogromne ożywienie. Najtęższe umysły badają przyczyny zjawisk, szuka się środków zaradczych.

Tylko w Polsce głucha cisza, mimo, że obserwujemy na naszym terenie stałe zjawisko. Nie przeżywamy wprawdzie gwałtownych katastrof i do nich nikt nie tęskni, ale wszystko stale i systematycznie zamiera.

Czynnik odpowiedzialny za ten cmentarny stan rzeczy, jakgdyby na uragowisko pocieszała społeczeństwo, że na całym świecie jest źle, tylko że u nas waluta jak granit, nie przeżywamy wstrząsów. Ale żyjemy w stałym zaniku, zmierzamy do zupełnej martwoty życia wewnętrznego.

Czy się temu przeciwdziała? Czy istnieje jakiś program twórczy?

Już nawet przestaje się karmić społeczeństwo złudzeniami. Zapowiada się zwołanie Sejmu na krótką sesję, a równocześnie mówi się o pełnomocnictwach dla rządu.

Od tego Sejmu nikt nie oczekuje lekarstwa. Sanacyjna większość sejmowa jest bardzo wygodna. Dyjety regularnie płyną za zupełną bezczynność. Wygodne życie, beztroskie.

Weszli do Sejmu bez własnej zasługi i bez wszelkiego programu. Ktoś inny miał za nich myśleć.

Pocóż więc sesja sejmowa, poco fatyga? Chyba dla wykonania rozkazów, którym życie zbiorowe Polski już odmawia posłuszeństwa.

Czy będzie sesja sejmowa i co może przynieść?

Zmniejszenie się stanu wkładek w P. K. O.

LWÓW, 23 września (PAT). Związek Polskich Kas Oszczędności we Lwowie komunikuje, że stan wkładek oszczędności złotych łącznie z dolarowemi, przeliczonemi na złote po kursie 1 dolar — zł. 8,85 w 102 kasach Oszczędności zrzeszonych w Związku Polskich Kas Oszczę-

dnosci we Lwowie, wynosił w dniu 31 sierpnia br. zł. 305,116.545 na 522.121 książeczek wkładowych. W porównaniu ze stanem w dniu 31 lipca br. zaznaczył się ubytek o 8,465.943 zł. i o 3.615 książeczek wkładowych.

Funt szter. spadł o 10 proc. Podwyżka cen żywności.

LONDYN, 23-go września (PAT). — Przeciw decyzji rządu w sprawie obniżenia wartości funta szterlinga w stosunku do parytetu złota głosowało w drugim czytaniu 112 posłów opozycyjnych, reszta około 140 posłów wstrzymała się od głosowania.

Ogólnie przypuszczają, że wartość funta dozna obniżenia do 18 szylingów a więc o 10 proc.

Tem samem więc stopa życiowa obniży się również o 10 procent a siła rzeczy zaśilki dla bezrobotnych bez obciążenia ich obniżą się o 10 procent.

O ile ceny codziennych produktów bar dzo podrożeją, to odbije się to ujemnie na budżecie każdego poszczególnego obywatela. O ile jednak rząd potrafi przeciwstawić się orgii spekulacji żywnościowej, to poszczególni obywatele nie odczują zbyt ciężaru obniżenia się wartości

funta. Na razie w dniu wczorajszym prawie wszystkie ceny produktów spożywczych importowanych poszły na odpowiednie giełdach żywnościowych w górę.

Jeżeli obywatele brytyjscy, którzy posiadają oszczędności w walucie angielskiej, zaczną je zmieniać na walutę obcą, to sytuacja funta może doznać bardzo znacznego pogorszenia. W każdym razie już w bieżącym tygodniu wewnętrzna sytuacja gospodarcza wyjaśni się a w połowie przyszłego tygodnia decyzja co do wyborów zostanie prawdopodobnie powzięta.

LONDYN, 23-go września (PAT). — Izba gmin przyjęła w trzecim czytaniu bez głosowania projekt ustawy w sprawie wstrzymania wypłacania w złocie. Izba lordów przyjęła również bez głosowania projekt wzmiarkowanej ustawy, poczem ustawa uzyskała sankcję królewską.

Syn przywódcy faszystów zamordował komunistę.

HELSINKI, 23. 9. (PAT). Syn przywódcy Lappowców (faszystów finl.) Kosola, który przed kilku dniami został aresztowany jako podejrzany o współudział w zabójstwie komunisty Mette zo-

stał przewieziony i osadzony w więzieniu w Wyborgu. Podczas przesłuchania przyznał się do popełnienia zbrodni i podał szczegóły, które całkowicie odpowiadają zeznaniom innych osób.

Liga Narodów zawiodła na całej linii.

PARYŻ, 23 września (PAT). Prasa komentuje w dalszym ciągu stanowisko, zajęte przez Ligę Narodów wobec wypadków na Dalekim Wschodzie. Szereg pism stwierdza całkowitą niemoc instytucji genewskiej, inne wskazują na niepożądane skutki, jakie dla pokoju świata wyrzuciły mogły intrygi rozwijające się w łonie Ligi Narodów. Do tych ostatnich należy dziennik „Amis du Peuple”, który pisze między innymi co następuje:

„Bitwa wre nie tylko w Mandżurji, biją się również w Genewie i to bronią za trutą. Za kulisami trzeciej Ligi Narodów

odbywają się naj... sze ma-

Wczoraj wybuchł konflikt zbrojny między Chinami a Japonją, onegdaj zamach rewolucyjny w Austrii, w Hiszpanji anarchja, Niemcy na progu bankructwa, odmowa posłuszeństwa załogi floty angielskiej, wreszcie wypadek najważniejszy: Anglja, dla której funt był symbolem narodowym, widzi się zmuszona do wyrzucenia się zasady parytetu złota. Cóż to wszystko ma wspólnego z Ligą Narodów? odpowiemy na to, że nie chodzi tu wcale o Ligę Narodów, która jest tylko symbolem zła. Chodzi o utopię, która jest przyczyną całego zła i którą znajdujemy zarówno w ciężkiej niemocy i nieporządkach panujących w instytucji genewskiej jak i w huraganie, który wstrząsa obecnie Wielką Brytanią.

WINA⁵⁷² RIEDLA

Dookoła puczu w Austrii.

Reasumując wypadki faszystowskiego zamachu stanu w Austrii, który skończył się kompletnym fiaskiem w przeciągu kilkunastu dni, wiedeńska „Arb. Ztg.” pisze:

„Pucz w istocie załamał się tylko dlatego, że wojsko i żandarmerja nie przyłączyły się do zdrajców, jak na to zamachowcy z całą pewnością liczyli. Wiedeń jednak wie, czego miał się spodziewać na wypadek, gdyby zbrodnia się udała: zamachowcy podjęliby „marsz na Wiedeń”, aby go opanować przy większym lub mniejszym „rozlewie krwi”, a gdyby ich odparto, zamierzali Wiedeń wygłodzić!

Wiedeńczycy! zapamiętajcie to sobie: wygłodzić chcieli was patrioci z pod znaku bogoojczyźnianych przewódców! Wygłodzeniem waszych dzieci musieli was do poddania się! Ostatni raz Turcy próbowali wygłodzić Wiedeń; było to kilka wieków temu. I dopiero Heimwehra próbowała powtórzyć metody Turków.”

ZMIANY W PREZYDJUM B. B.

WARSZAWA, 23 września (PAT). „Kurier Polski” dowiaduje się, że na najbliższym plenarnem posiedzeniu klubu oraz prezydium klubu parlamentarnego B. B. W. R. zapadną decyzje w sprawach personalnych w prezydium klubu. Wedle informacji dziennika, do prezydium klubu na stanowiska wiceprezesów mają być desygnowani wicemarszałek Stanisław Car i b. minister Miedziński.

„Pogłębienie się przesilenia“. Pożyczki polskie na giełdzie nowojorskiej

Wbrew zapowiedziom nawet bardzo oficjalnym, że kryzys osiągnął już dno swego natężenia i że odtąd należy się spodziewać już tylko poprawy, rzeczywistość mówi stale co innego. Sprawozdanie Banku Gosp. Kraj. za sierpień znowu stwierdza, że poza sezonowym ożywieniem w niektórych dziedzinach, nie dostrzegającym jednak poziomu zeszłorocznego, „stan produkcji i obrotów w sierpniu świadczy raczej o pewnym pogłębieniu się przesilenia w niektórych gałęziach gospodarczych“.

A dalej czytamy w tym sprawozdaniu: „Położenie rolnictwa po żniwach mimo pomyślnych zbiorów nie uległo prawie żadnej poprawie“; „w licznych gałęziach przemysłu panowała tendencja do ograniczenia wytwórczości“; „wytwór-

czość hutnicza zmniejszyła się“; w przemyśle włókienniczym sezon był niezbyt pomyślny, wskutek czego zmniejszyła się wytwórczość“; „w przemyśle drzewnym dalsze pogorszenie“; „sprzedaż cukru zmniejszyła się“ itd.

Sprawozdania takie czytamy już od wielu miesięcy.

„Kurier Poznański“ na podstawie „Wiadomości Statystycznych“ zestawia kursy pożyczek zaciąganych przez różne państwa na giełdzie nowojorskiej.

„Z odnośnych cyfr, wyrażających odsetki nominalnej wartości, wynika — pisze „K. P.“ — że pożyczki polskie są nainiżej notowane. Mianowicie w połowie

sierpnia br. 6-procentowa pożyczka dolarowa z r. 1920 notowana była po 65.56, 8-procentowa t. zw. dillonowska po 71.00, a 7-procentowa stabilizacyjna z r. 1927 zaciągnięta przez rządy pomajowe, po 65.06.

W tym samym czasie 7-procentowa pożyczka francuska miała kurs 118.25, 8-procentowa czesko-słowacka 107.38, 6-procentowa belgijska 101.13, 7-procentowa włoska 89.50, 7-procentowa niemiecka 87.00, 7 i pół procentowa węgierska 76.38, a 8-procentowa jugosłowiańska — 73.50.

Ileż treści politycznej zawartej jest w tem suchym zestawieniu i stopniowaniu? Francja, Czechosłowacja, Belgia, Włochy, Niemcy, Węgry, Jugosławia i na końcu — Polska.

Powiadają obrońcy „sanacji“, że w ostatnich czasach spadły wogóle wszystkie pożyczki, czyli osłabło zaufanie w całym świecie. To prawda. Ale, tu znowu cyfry mają swą wymowę. Od września 1930 r. do sierpnia 1931 r. spadły pożyczki: francuska o 2 punkty, czesko-słowacka o 3, belgijska o 4, włoska o 16, niemiecka o 18, polska stabilizacyjna o 19, jugosłowiańska o 23, a węgierska o 24, obydwie ostatnie utrzymując się mimo to na wyższym kursie od polskich“.

I. Krajowy Targ Owoców

odbędzie się staraniem Targów Wschodnich we Lwowie na placu wystawowym w Pałacu Sztuki w dniach od 26 do 30 września z okazji pokazu ogrodniczego, urządzonego przez Małopolskie Tow. Ogrodnicze. Ma on na celu przez bezpośredni kontakt ułatwić właścicielom i dzierżawcom sadów zbyt obfitych tegorocznych zbiorów i pozwoli konsumentom zapoznać się na zimę z zapasami doborowych owoców z pierwszej ręki. Wstęp dla odbiorców i zwiedzających 50 gr. Szczegółowych wyjaśnień udziela Zarząd Targów Wschodnich na placu wystawowym.

Nowy lot do stratosfery.

BRUKSELA, 23. 9. (PAT). Towarzystwo badań naukowych, które sfinansowało lot prof. Piccarda do stratosfery organizuje z kolei drugi lot. Tym razem załogę balonu stanowić będą tylko belgowie. Lot odbędzie się na wiosnę roku przyszłego a jako miejsce odlotu zostanie prawdopodobnie wybrany Augsburg, ponieważ Belgia nie nadaje się do tego rodzaju eksperymentów, ze względu na bliskość morza.

SKAZANY ZA SZPIEGOSTWO.

TARNOPOL, 23. 9. (PAT). Onegdaj w sądzie okręgowym w Czortkowie odbyła się rozprawa przeciwko Kajełanowi Dolskiemu, w wyniku której został on skazany za zbrodnię szpiegostwa na 5 lat ciężkiego więzienia.

PODWYŻKA STOPY DYSKONTOWEJ W CZECHOSŁOWACJI.

PRAGA, 23. 9. (PAT). Czechosłowacki Bank Narodowy podnosi z dniem 23 bm. stopę dyskontową z 5 na 6 i pół procent.

Piękne wyniki.

Dwa stypendja dla sierót po drukarzach lwowskich.

Dnia 25 kwietnia b. r. odbyło się 25 zwyczajne Walne Zgromadzenie członków Kasy zaliczkowej drukarzy i pokrewnych zawodów „Pomoc“ we Lwowie, na którym po przyjęciu sprawozdania Dyrekcji z czynności i rachunków, uchwalono jednogłośnie — dla upamiętnienia ćwierćwiekowej działalności tej instytucji z nadwyżki dochodów ufundować dwa stypendja dla sierót po drukarzach lwowskich, członkach Kasy zaliczkowej po 300 złotych każda.

Z każdorocznego zysku wydzielana będzie kwota 600 zł. na ustanowienie dwa stypendja. Odpowiedni regulamin uchwalono również. Rozdział stypendjów należy do każdorocznej Dyrekcji Kasy zaliczkowej.

Do Kasy zaliczkowej należy 383 członków z udziałem 106.241 zł.; fundusz rezerwowi wynosił z końcem roku 1930 kwotę 22.097 zł.; oszczędności członków wynosiły 131.530 zł. a zysk za rok administracyjny przedstawiał się w kwocie 9.605 zł.; pożyczek udzielono członkom w sumie 140.671 zł.

Na czele Kasy zaliczkowej stoi Dyrekcja, którą tworzą tow.: Telmany Tomasz, Mazurkiewicz Jan i Parandowski Włodzimierz, jako zastępca tow. Preidl Klemens.

Godność prezesa Rady Nadzorczej pozostaje bez przerwy od lat 25 w rękach tow. Obirka Juliana.

Kasa Zaliczkowa jest właścicielką dwu kamienic przy ul. Piekarskiej pod I. 18—20.

Stworzenie dwu stypendjów chlubnie świadczy o pięknych wynikach tej robotniczej instytucji.

Br.

W płomieniach niszczonej towarów.

LONDYN, 23. 9. — Na giełdzie londyńskiej obiegła wczoraj wiadomość, że w Brazylii zniszczono dotąd 1.300.000 worków kawy przez spalanie jej albo wysypanie do morza. Mimo to cena kawy istotnie nie uległa zmianie i utrzymuje się nadal na niskim poziomie.

A więc aby podnieść cenę, niszczy się

towar — ale i przez tak zbrodniczy zabieg cena nie spada. Wsympie się zatem jeszcze więcej kawy do morza, spali się jeszcze więcej zapasów zboża, aby z popiołów jak feniks powstał zysk dla przedsiębiorców. Ale może ludzkość w płomieniach palonych towarów ujrzy wreszcie dokładnie upiorne oblicze kapitalizmu.

Życie codzienne w łodzi pod lodami.

O niesłychanie ciężkich warunkach życia w łodzi podwodnej Wilkina „Nautilus“ w czasie jej wyprawy podbiegunowej opowiadał w Sztokholmie fotograf Dored, biorący w wyprawie udział.

Najbardziej we znaki dawało się zimno. Temperatura wnętrza łodzi wahała się między 4 st. ciepła a 2 st. zimna. Wilgoć była tak wielka, że bez przerwy kapła z powały ścian. Panował brud do nieopisania, zatruwał atmosferę zaduch oliwy. Przez trzy tygodnie nikt nie zdejmował ubrania. Poza to dolegała straszliwa ciasnota; można było tylko albo leżeć albo stać bez przerwy. Z powodu braku miejsca leżano w najdziwniejszych pozycjach. Gwałtowne kołysanie się łodzi zmuszało ludzi do przywiązywania się przed snem do czegośkolwiek, gdyż w przeciwnym wypadku spadali z przycz. Dored oświadczył na końcu, że przebyte tarapaty i niebezpieczeństwa nie będą daremne: osiągnięto ważne rezultaty naukowe a przedewszystkiem dowiedziono, że możliwe jest badanie okolic biegunowych przy pomocy łodzi podwodnych.

EKSPEDYCJA BEZ LUDZI.

LENINGRAD. — Instytut dla badań krajów podbiegunowych rozpoczął przygotowania do niezwykłej ekspedycji, w której ani jeden człowiek nie będzie brał udziału.

Zostanie zbudowana specjalna łódź, w której będą umieszczone skomplikowane aparaty meteorologiczne według systemu profesora Molczanowa. Aparaty te będą rejestrowały kierunki i siłę wiatrów, nacisk atmosfery i inne warunki atmosferyczne, panujące w lodach północy.

Łódź ta wypłynie z wiosną przyszłego roku z cieśniny Beringa w kierunku na wschód. Podróż jej obliczona jest na rok.

W Polsce aresztowano podejrzanego o zamach na pociąg pod Budapesztem.

WARSZAWA, 23 września (tel. wł.). Wczoraj na stacji w Zawierciu przytrzymał w pociągu odjeżdżającym do Warszawy podejrzanego osobnika, jak się okazało, Węgry.

Zatrzymany oświadczył, że jest stolarzem i przybył do Polski w poszukiwaniu pracy.

Nazywa się, jak zeznał, Ciselli Najo-

za. Dokumentów żadnych przy nim nie znaleziono.

Zatrzymanego Węgry przesłano do dyspozycji komendy wojewódzkiej w Kielcach, gdzie zostanie przesuchany w obecności konsula węgierskiego.

Zachodzi podejrzenie, że zatrzymany jest jednym z członków szajki, która w ostatnich dniach urządziła zbrodniczy zamach na pociąg pod Bia - Torbagy.

Sztyletem w serce.

Tragiczny finał sporu o niewiastę.

Wczoraj w południe dokonano przy ul. Szpitalnej zamachu morderczego. Mianowicie w warsztacie lakierniczym Ludwika Próchnickiego pracowali dwaj praktykanci lakiernicy: 20-letni Franc. Młyczka (zam. Żródlana 8) i 32-letni Marjan Balaarendz. Na tle jakichś nieporozumień i porachunków osobistych Młyczka uplanował akt zemsty na osobie swego towarzysza pracy Balaarendzy. W zamiarze zgładzenia go M. kupił krótki sztylet (30 cm. wraz z rękojeścią) i wczoraj właśnie w południe usiłował plan swój zrealizować.

W chwili, gdy w warsztacie prócz nich dwóch nie było nikogo, Młyczka nagle pchnął Balaarendz w okolicę serca, sam zaś zbiegł. Na ulicy jednak został mordercę przytrzymał i oddał go w ręce policji. Sztylet odebrano i zdeponowano w II komisariacie. Sprawcę oddano do dyspozycji sędziego śledczego. — Ciężko ranne Balaarendz odwieziono w bardzo groźnym stanie do szpitala powszechnego.

Tłem zbrodni porachunki osobiste, w których dominującą rolę odegrała... niewiasta.

Tragiczna śmierć praktykanta szewskiego.

Na ul. Strzyjskiej obok boiska „Pogoni“ wydarzył się wczoraj tragiczny wypadek samochodowy, który pociągnął za sobą śmierć młodego chłopaka. Od strony placu wyścigów konnych zjeżdżało auto osobowe L. W. 91-766, prowadzone przez szofera Franciszka Jurczyka. W chwili, gdy auto znalazło się koło „Pogoni“ przebiegał przez szosę młody jakiś chłopak, który, jak się potem okazało, nazywa się Jan Żuk i liczy lat 15. Szofer momentalnie skręcił w bok, to jednak nie pomogło, gdyż chłopiec, widocznie przestraszony, zawrócił, wpadając pod ko-

ła. Chłopak doznał szeregu kontuzji i został przez szofera wzięty na auto i przewieziony do Pogotowia Ratunkowego. W drodze jednak Żuk wskutek krwotoku wewnętrznego zmarł. Szofer dawał sygnały i nie ponosi winy w tym wypadku. Tragicznie zmarły chłopak był uczniem szewskim i pracował w warsztacie Piotra Luśkiewicza (Kadecka 10).

Nie jest wykluczone, że młodzieniec zawrócił na szosie po raz drugi i dostał się pod koła w zamiarze samobójczym. Takie bowiem wrażenie odnieśli niektórzy świadkowie.

Centrala dewiz w Anglii.

LONDYN, 23. 9. Kanclerz skarbu Snowden ogłosił dziś w południe zakaz nabywania obcej waluty lub przekazywania jej zagranicę. Rozporządzenie to dotyczy zarówno obywateli brytyjskich, jak i obywateli obcych, zamieszkających w Anglii.

Rozporządzenie dopuszcza tylko trzy wyjątki: 1. nabywanie waluty obcej, celem finansowania obrotów handlowych; 2. nabywanie waluty celem pokrycia zobowiązań z przed 21 września 1931 r.; 3. nabywanie waluty niezbędnej dla ułatwień w podróży i uzasadnionych potrzeb osobistych.

Z muzyki.

Koncert symfoniczny

Polskie Tow. Muzyczne nie tylko utrzymuje pierwszorzędną konserwatorium, które dzięki znakomitemu kierownictwu takich dyryktorów jak Mikul Schwarz, Mieczysław i Adam Soltyś stale się utrzymuje na wysokim poziomie, lecz także urządza corocznie szereg koncertów orkiestralnych przez co daje kształcącym się w muzyce, najlepszą sposobność do dokładnego zapoznania się z zdobyczami muzyki absolutnej i oratoryjnej, począwszy od Bacha i Händla, a skończywszy na Honnegerze i Prokofiewie.

Tak gruntownego systemu nauczania i wychowania muzycznego żadna inna lwowska instytucja muzyczna nie daje ani dać nie może, choćby nawet chlubiła się tytułem „konserwatorium“, gdyż nie tytuł szkoły decyduje, lecz co i jak się naucza; a pod tym względem lwowskie konserwatorium P. Tow. Muż. wyrobiło sobie przez szereg lat systematycznej pracy pedagogicznej pierwszorzędną stanowisko. Dziś szef dyrektora konserwatorium, dr. Adam Soltyś, wychowanek berlińskiej Akademii muzycznej, gdzie uzyskał doktorat muzyki przez stopniowe rozszerzanie planu nauki na wzór zagranicznych konserwatoriów i pozyskanie w ostatnich czasach kilku sił pedagogicznych o sławie europejskiej (Czapliński, Muenzer, Poniak) zrównał tutaj artystyczny poziom nauki z systemem zagranicznych instytucji, nadając w taki sposób lwowskiemu konserwatorium pożądaną pierwszorzędną pozycję.

Pierwszy koncert symfoniczny obejmował utwory Beethovena, Dukasa i Prokofiewa. Symfonii Beethovena słuchać będziemy z rozkoszą, widząc w tych utworach szczyt potęgi geniusza muzycznego, któremu dotychczas nikt nie dorównał. O ile dyrygent dr. Soltyś tak doskonale całość przygotuje, jak tym razem siódmą symfonię, zawsze może liczyć na wielkie zainteresowanie ze strony zdrowo myślących muzyków. Druga część (allegretto) i trzecia (presto) były szczegółowo opracowane, plastycznie podane i porwały słuchaczy do zasłużonego uznania dla dyrygenta i orkiestry.

Z arcydziełem odegrany poemat symf. Dukasa „Uczeń czarnoksiężnika“ uzupełnił symfoniczny program koncertu.

Sergiusz Prokofiew w koncercie fortepianowym Nr. 3. interesuje swawolnością inwencji zapalem i świeżością. Mimo wpływów Skrijabina i Strawińskiego, wykazuje własną, potężną indywidualność artystyczną w niezwykłej rytmice szorstkości harmonii i inwencji pierwiastków lirycznych. Prof. Leopold Muenzer wykonał ten arcytrudny utwór z olśniewającą brawurą, precyzją rytmiczną i poezją w prowadzeniu kantyleny. Słuchacz, będący pod wpływem takiej niezwykłej energii potężnej gry akordowej i plastycznego prowadzenia tematów zapomniał chwilami o dziwnej harmonii i podziwiał łabędną technikę i muzykalność wielkiego artysty p. Muenzera. Sala koncertowa była szczelnie wypełniona.

Grd.

—OC—

Kronika.

Lwów, 23 września 1931.

TEATR ROZMAITOSCI:

Sroda o 7.30 „Kiedy wrócisz“?
Czwartek o 7.30 „Kiedy wrócisz“?
Piątek o 7.30 „Kiedy wrócisz“?
Sobota o 7.30 „Kiedy wrócisz“?
Niedziela o 3.30 „I co z takim robić“?
Niedziela o 7.30 „Kiedy wrócisz“?

DZIS W TEATRZE ROZMAITOSCI premiera komedii „Kiedy wrócisz“ pióra głośnego pisarza angielskiego Maughama. Komedja „Kiedy wrócisz“ zainauguruje dziś swoją pracę artystyczną zespół b. artystów sceny lwowskiej pod wodzą p. Wandy Siemaszkowej której nazwisko figuruje jednocześnie na afiszu dzisiejszej premiery. W wykonaniu biorą udział pp.: Łozińska, Czarkowska, Pillerowa, Poleska, Niewiarowicz (jednocześnie reżyser), Bielecki, Kowalski i St. Tarnawski. Ceny miejsc od 60 gr. do 4 zł. „Kiedy wrócisz“ grana będzie przez dni następne.

POSIEDZENIE RADY MIEJSKIEJ odbędzie się we czwartek, 24. bm. o godzinie 19-tej. Na porządku dziennym m. in. sprawa przyjęcia przez gminę państwowych zakładów obróbki drzewa na Persenkówce.

USILOWANE SAMOBOJSTWO. Wczoraj w bramie realności przy ul. Korolnickiej jakaś nieznaną kobietą, lat około 22 w zamiarze pozabawienia się życia, napila się jakiejś trucizny. Zawezwane Pogotowie ratunkowe po udzieleniu pierwszej pomocy lekarskiej desperatce, odwiezło ją w stanie nieprzytomnym do szpitala powozowego. Nazwiska owej kobiety nie zdołano narazie ustalić, albowiem nieposiadająca przy sobie żadnych dokumentów.

POD SĄD DORABNY. Prok. rej. IV. Pechę postawił wniosek o oddanie pod sąd drażny Józefa Rubika i Franciszka Dradracha, którzy (wraz z Michałem Pańkowem zastrzelonym przez posterunkowego dokonali przed tygodniem napadu rabunkowego na pociąg towarowy pod Lwowem.

WŁAMANIA I KRADZIEŻE. Niewyśledzeni sprawcy włamali się wczoraj w godzinach popołudniowych do mieszkania Anny Rubel przy ul. Zamartynowskiej 1. 38, gdzie ukradli na jej szkodę biżuterię, wartości 400 zł.

Drugie włamanie mieszkaniowe notuje raport policyjny przy ul. Łyczakowskiej 1. 58 na szkodę Izraela Ostena. Niewyśledzony narazie sprawca włamali się do jego mieszkania i skradli futro męskie, i bieliznę, łącznej wartości 576 zł.

Z niezamkniętego mieszkania Jana Szmigła przy ul. Trybunałkiej 1. 12, skradli jakiś przedmiot, garderobę, wartości 200 zł.

ZGON NOWODWORSKIEGO.

WARSZAWA, 23 września (PAT). Wczoraj zmarł w Warszawie w wieku lat 57 po dłuższej chorobie serca wybitny prawnik i zasłużony działacz społeczny śp. Stanisław Nowodworski.

WARSZAWSKIE TEATRY M.

WARSZAWA, 23 września (PAT). W dniu dzisiejszym red. Krzywoszewski ma podpisać kontrakt z magistratem na dzierżawę teatrów miejskich. Następnie red. Krzywoszewski zwróci się do Z. A. S. P. o podpisanie konwencji.

Notowania giełdowe.

WARSZAWA, 23 września (tel. wł.). Na dzisiejszej giełdzie warszawskiej dewiz na Londyn nie notowano.

Kursy dewiz były: Dolar 8.89, N. Jork 8.90.50.

Kabel na N. Jork 8.90.

Paryż 34.96, Praga 26.38, Szwajcaria 173.97, Holandia 359.40.

Dolar prywatnie 8.92.05.

Giełda Nowy Jork: Londyn 4.20, Paryż 3.94, Włochy 5.06, Szwajcaria 19.42, Holandia 40.30, Oslo 24.10, Kopenhaga 24.00, Sztokholm 24.40.

Komunikaty.

ZGROMADZENIE CZŁONKÓW wszystkich 3 kół młodzieży TUR. odbędzie się dzisiaj o godz. 7-mej wieczorem przy ul. Rutowskiego 23. II. p.

Repertuar kin lwowskich.

APOLLO: „Narzeczona z loterii“.
CASINO: „Szary dom“.
CHIMERA: „W kajdanach namiętności“.
COLOSSEUM: Nieczynny.
GRAZYNA: „C. k. Feldmarszałek“.
KOPERNIK: Pat i Patachon jako „Włóczęgi“ oraz „Pod kopułą cyrku“.
LEW: 20-aktowy program dźwiękowy. — „Tajny dokument“ oraz „Lotnik z Kalifornii“.
LUNA: „Awantury chińskie“ oraz „Obrona w masce“.
MARYSIENKA: Pat i Patachon jako „Włóczęgi“ oraz „Pod kopułą cyrku“.
MIRAZ: „Grai cyganie“.
OAZA: „Młode orły“ i „Wyjęty z pod PALACE: „Kwiat Algeru“ z Fifi Dorsay i Harroldem Murrayem.
PAN: „Anna Christie“.
PASAZ: „Napiad Zeppelina na Londyn“.
PROMIEN: Flirt z nieboszczykiem.
SŁOŃCE: „Dzieln wojak Szwajcar“ oraz „Kochanka Różwolskiego“.
STYLOWY: „Dwa serca“ oraz „Klub bezdzietnych“.
UCIECHA: „Szalony jeździec“ oraz „Kobieta z bruku“ z Luppe Wells.

Tragiczny zgon, czy potworne morderstwo?

Wczoraj w południe miasto nasze zaalarmowane zostało wiadomością o tajemniczej śmierci 73-letniej Sary Zimerman, zam. przy ul. Starotandetnej 9. W domu tym zajmowała mieszkanie od wielu lat p. Zimermanowa. Zimermanowa utrzymywała się z podnawu swej izdebki oraz z fundusów przesyłanych jej z Ameryki. Zimermanowa ma czworo dzieci, już w starszym wieku, mających swe rodziny. We Lwowie mieszkają: Abraham Z. i Mechel Z. Trzeci syn Józef mieszka stałe w Ameryce i ten właśnie przysyłał często matce po kilka dolarów, oraz córka Amalia Haftel, zamieszkała w Pradze. Niedawno bawił we Lwowie zięć Zimermanowej Haftel, który zostawił teściowej 50 zł. Onegdaj też przysłał na jej adres z Ameryki 10 dolarów.

W mieszkaniu jej znajdowały schron jeszcze dwie osoby, jako sublokatorzy: Karol Frenkel, pomocnik handlowy i posługaczka 21-letnia Helena Kossak, Frenkel płacił kilkadziesiąt złotych miesięcznie Kossakówna nie płaćca w ogóle, w zamian jednak za nocleg sprzątała w pokoju. Kossakówna mieszkała tam od trzech miesięcy, i była zgłoszona na policji, jako sublokatorka. Po sprzątaniu rano wychodziła na posługi. Rano także wychodził codziennie Frenkel, który udawał się do sklepu spożywczego Artus, przy ul. Ormiańskiej gdzie pracował w charakterze pomocnika handlowego.

NAD MARTWEMI ZWŁOKAMI.

Na łóżku leży siwa kobieta, a na białym jej obliczu widnieją waskimi wstęgami otekająca krew. Na szyi denatki zwisa brudny, gruby ręcznik. Okropny widok. Dowiadujemy się, że wczoraj rano Frenkel wyszedł jak zwykle o 8 do pracy, a w mieszkaniu pozostała tylko Zimermanowa i Kossakówna. O godz. 10-tej Zimermanowa miała wyjść do szpitala powozowego, gdzie pozostawała w leczeniu na oddziale chorób ocznych. Minęła jednak godzina 11-ta i Zimermanowa nie wychodziła. Zaintrygowana tem sąsiadka Estera Muenzer zaglądnęła do fatalnego pokoju i tam zastała martwą już tylko zwłoki Zimermanowej.

Natychmiast powiadomiono o wypadku policję, która wszczęła dochodzenie.

MORDERSTWO, CZY TYLKO NAGŁY SKON?

Ponieważ sposób zawiązania ręcznika na szyi tragicznie zmarłej oraz krew na leżącej obok butelce, wykazywały, że trudno przyjąć zgon Z. za naturalny, podejrzenie padło na Kossakównę, tembardziej że jeden z zamieszkałych tam, 13-letni Buch Karol zeznał, że o godz. 11-tej rano, widział ją wychodzącą z mieszkania.

HYPOTEZA MORDERSTWA.

Kossakówna wiedziała lub widziała, że Zimermanowa przechowuje dolary i z chęci rabunku dopuściła się (wedle hipotez śledczych) potwornej zbrodni uduszenia swej gospodyni przy pomocy ręcznika. Ale nietylko śmierć nastąpiła wskutek zaciśnięcia pętli ręcznika, stwierdzono również na ciele denatki rany jakby od uderzenia.

KREW W BUTELCE.

W czasie prowadzenia dochodzeń, znaleziono pod łóżkiem Zimermanowej leżące pod zeszniętą z łóżka pościelą... dwie stłuczone butelki, i zbity talerz porcelanowy. W jednej ze stłuczonych butelek znaleziono pewną ilość krwi. Skąd się wzięły te dwie stłuczone butelki, — nie wiadomo. Dalsze śledztwo powinno to wyjaśnić.

NIEMA ŚLADÓW GWAŁTOWNEJ ŚMIERCI.

Wstępne dochodzenia policyjne ustaliły stan faktyczny a następnie zebrały bliższe dane, co do osoby zbiegłej Kossakówny, podejrzenia o dokonanie morderstwa w celach rabunkowych, a mianowicie zrabowania owych 50 zł.

Stwierdzone zostało, że Kossakówna sprowadziła się do mieszkania Zimermanowej w charakterze sublokatorki przed dwoma miesiącami, ale już przed miesiącem się wymeldowała i zamierzała w najbliższych dniach przenieść się.

Program radiowy

CZWARTEK, 24. września.

11.58. Sygnał czasu i hejnał.
12.05. Odczytanie programu na dzień nast.
13.10. Komunikat meteorologiczny.
14.50. Komunikat gospodarczy.
15.10. Płyty gramofonowe.
15.2. „Przegląd czasopism kobiecych“.
15.45. Lwowski kącik LOPP.
16.00. Muzyka z płyt gramofonowych.
16.50. „Rola owadów w wielkim handlu ziemiołodami“ wygłosi prof. K. Simm.
17.10. Muzyka z płyt gramofonowych.
17.35. „Z życia naszych owoców“ wygłosi prof. K. Roupert.
18.00. Koncert kameralny. Pieśni włoskie odśp. p. dr. Nadel (baryton). Kwartet fortepiano-wy Nłoskowskiego wyk. pp.: M. Rack, M. Łobarszewski, J. Szydłowski T. Seredyński.
19.00. Rozmaitości.
19.20. Komunikat Tow. Zach. Hodowli Kon.
19.25. Muzyka z płyt gramofonowych.
19.40. Komunikat meteorologiczny.
19.45. Fejleton pt.: „Jugosławia — krajna słonca“ wygl. p. St. Karwiczki.
20.00. Koncert Narodowościowy Jugosłowiański W przerwie Prasowy Dziennik Radiowy.
a) 20 Opera „Suton“, „Hristica“.
b) 21.30 — Muzyka religijna.
22.00. Słuchowisko z okazji święta jugosłowiańskiego pt.: „Jutrznia“ pióra Lazarewicz.
22.30. Dodatek do Prasowego Dziennika Radiowy.
22.35. Komunikaty z Warszawy.
22.45. Odczytanie programu na dzień nast.
22.50. Muzyka lekka i taneczna z Warszawy.

i zamieszkać wspólnie ze swym narzeczonym Tomaszem Pysiorskim piekarzem zamieszkałym przy ul. Janowskiej.

Około godz. 3-ciej na miejsce zbrodni przybyli lekarze miejscy dr. Schenker i dr. Królikiewicz, a w chwili później lekarz sądowy dr. Linder-Szulisławska. Lekarze ci przeprowadzili obdukcję zwłok i nie mogli wydać konkretnej opinii o przyczynie śmierci. Śladów

gwałtownej śmierci, bowiem prócz lekkich znaków uduszenia, nie znaleźli.

Ostatecznie zatem o przyczynie śmierci zdecydowała sekcja zwłok, która odbędzie się dzisiaj.

ALIBI KOSSAKÓWNY I JEJ NARZECZONEGO.

Kossakówna przesłuchana w Wydziale śledczym kategorycznie zaprzeczyła jakoby w czasie śmierci Z. była w kamienicy przy ul. Starotandetnej i oświadczyła, że wspomnianego dnia o godz. 8-mej rano wyszła z domu i udała się do p. Schinklerowej zam. przy ul. Słonecznej 45, dokąd była zamówiona na pranie. Ponieważ p. Schinklerowa o tej godzinie odprowadzała swoje dzieci do szkoły, przeto Kossakówna powróciła do domu, i dopiero o godz. 10-tej po raz drugi udała się, ale już nie do mieszkania p. Schinklerowej lecz na pl. Solskich gdzie

mąż p. Schinklerowej ma stragan i siamtał w towarzystwie ojca p. Schinklerowej p. Reicha udała się do tej mieszkania, gdzie ją policja zastała przy praniu. To alibi Kossakówny nie zostało w godzinach wieczornych, całkowicie jeszcze wykazane, albowiem jeszcze ma być przesłuchanych kilku świadków. Również ewentualny zarzut udziału w morderstwie narzeczonego Kossakówny Pysiorskiego został obalony zeznaniami świadków, którzy stwierdzili, że Pysiorski o godz. 4-tej nad ranem położył się spać i zaczął się zbudzić o godz. 12 w południe, a zatem w trzy kwadranse po śmierci Zimermanowej. Również kwestia domniemanego rabunku nie została jeszcze wyjaśniona, albowiem nie zostało stwierdzone, czy Zimermanowa posiadała jakąś gotówkę i czy ta gotówka została zrabowana.

DZIS ORZECZENIE: CZY FAKTYCZNIE MORD.

Dzisiaj przed południem odbędzie się ponowna sekcja zwłok, celem stwierdzenia, czy ma się do czynienia z faktem mordu, gdyż jak wyżej wspomnieliśmy, nie jest wykluczonym nagły skon wskutek krwotoku, zwłaszcza, że jak twierdzi jeden z synów tragicznie zmarłej, matka jego miała krwotok i była w związku z tem, poważnie chorą jeszcze ub. miesiąca.

Aresztowanie rządowego dostawcy.

Wczoraj aresztowano dostawcę szutru do Dyr. Robót Publ. Emila Szapirę (Bonifratrów).

Aresztowanie p. Szapiry nastąpiło na tle długotrwałego zatağu ze swoim konkurentem p. Schorem wynikłym na tle dostaw. W wyniku tego zatağu obyły się między obu adwersarzami procesy sądowe, a także ostatnio wobec tego że p. Schor został ciężko pobity, zrobił on

doniesienie karne przeciwko p. Szapirze o spowodowanie pobicia go.

W międzyczasie również wpłynęły do prok. p. Szapirze, o nakłanianie świadków do fałszywych zeznań a w wyniku tych doniesień prok. dr. Horodyski położył w dniu wczorajszym aresztowanie p. Szapiry.

OGŁOSZENIA

Futra

damskie i męskie gotowe i na zamówienie oraz wszelkie przeróbki według najnowszych żurnali

poleca na dogodne miesięczne spłaty

M. Moszumański

Bołmów 1. 518 Telefon 10-11

PIERZE I PUCH

sprzedaje najtaniej 570

A. LIEDER, Lwów

Legionów 25, telefon 86-38

WŁOSIEŃ na MATERACE

(Rosshaar) własnego wyrobu

Józef FRÄNKEL

Lwów, Legionów 25,

telefon 86-38 570

Pomykało Wincenty, Tworzyjański Józef

Lwów, ul. Mączna — Telef. 13-00

Dostawa i dowóz piasku i kamieni.

559

Firma wyrobów skórzanych

z Miejsca Piastowego

poleca swoje wyroby jak: torebki, necesery, portfele, portmonetki, teki na akta i szkolne

Lwów, Akademicka 7.

Wykonuje się wszelkie naprawy solidnie i szybko.

BANDAŻYŚCI

ZYGMUNT KUŹNIEWICZ bandażysta-ortopedysta, Lwów Gródecka 2 b, Dom Katolicki tel. 54-53 poleca własnego wyrobu bandaże przepuklinowe pasy brzuszne sztuczne nogi, ręce i aparaty ortopedyczne. 634

DO WYNAJĘCIA

CLOWA 6, w parterze pokoi kawalerski z osobnym wejściem dla solidnego pana do wynajęcia od 1. października. Zgłoszenia codziennie od 4-tej popoł. Dozorca wskaże.

KUPNO I SPRZEDAŻ

WYTWÓRNIA FIRANEK, kap oraz najnowszych robót filetowych R. HAFTKA, ul Kopernika 17-1 p. tel. 46-56, poleca swoje wyroby najtaniej (bo na piętze) i na najdogodniejszych warunkach. Firanki filetowe od zł. 27.50. — UWAGA. Oglądanie wzorów nie obowiązujące do kupna. 364

PANTOFLE domowe, gimnastyczne itp. papucze wszelkiego rodzaju na podszewce skórzanej i filcowej, berjaże buty filcowe i t. p. obuwie poleca i wykonuje Wytwórnia pantofli Lwów, Wronowska 4. Tel. 59-88. Wyrabia się także do miary i z dostarczonego materiału. 650

UWAGA. FIRMA STEIN, ŁYCZAKOWSKA 6. Już nadeszły modele zimowe damskie i męskie, płaszcze damskie z prawdziwymi krymiami i tchórzami. Płaszcze męskie, pelta i futra. Na bardzo dogodnie raty. Ceny bardzo niskie. Śliczne ubrania i do miary. Taniej niż wszędzie. 671

MEBLE I SPRZĘTY

ZANIM zakupisz MEBLE, przyjdź a przekonasz się, że takowe otrzymasz najtaniej u HESZLESZA Lwów, KOPERNIKA 23, Róg ul. Wronowskiej. — Firma ta sprzedaje na raty długoterminowe, a to na 2 lata, MEBLE wszelkiego rodzaju po cenach konkurencyjnych i ściśle gotówkowych. 133

ŁÓŻKA MOSIĘŻNE i żelazne, Łóżecka dziecinne siatki i materace, Łóżecka polowe, różnego systemu, w wielkim wyborze i po cenach najtańszych poleca za gotówkę i na raty MAGAZYN MEBLI STEIL i Ska, Lwów, Kazimierzowska 28, telef. 64-13 574

Wolne i poszukiwane posady

UCZCIWA KOBIETA poszukuje prania i sprzątania, ul. Supińskiego 10, u dozorca.

DOZORCÓWKI poszukuje Włodzimierz Folmes. — Zgłoszenia do „Dziennika Ludowego“ dla „Kolportera“.

RÓŻNE

ZA 2 ZŁ. PRZERABIA i odnawia kapelusze męskie i damskie na najnowsze fasony. J. Schapira, Rynek 17. Uwaga: biały sklep, Telef. 15-47. 670

UNIEWAŻNIAM zgubioną książeczkę wojskową wydaną przez P. K. U. Stryl i dowód osobisty na nazwisko Kowalcuk Wasyl. 631

DLA BEZROBOTNYCH. Gołonie 30 gr., strzyżenie 70 damskie strzyżenie 75 damskie ondułowanie 50 gr., tylko na zakładzie fryzjerskim Hirschmana, Svikuska 62.